

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano Eivsdem Societatis olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis. Disputationes
Scholasticæ De Incarnatione Dominica**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1653

2. Quid Christus sibi meruerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81011)

tum parum refert. nam gratia non dignificat opera, quatenus in genere causae efficientis est eorum principium, ut suppono ex dictis supra disputat. 6. circa valorem operum Christi: sed quatenus in genere causae formalis reddit subiectum excellens ut ibi latè explicatum est, cum ergo gratia habitualis, quantumvis reddat hominem gratum, & Filium Dei, non sufficiat, ut actus naturalis hominis grati mereatur aliquid supernaturale, nec de congruo quidem; consequens est, ut nec personalitas Verbi sufficiat ad dandum talem valorem actibus naturalibus Christi: nam hæc incapacitas non tam provenit in aliis hominibus ex defectu gratiae, quam ex defectu ipsorum actuum, qui quia naturales sunt non habent ullam proportionem cum præmio supernaturali: manet autem in actibus naturalibus Christi hæc eadem improprio; ergo eadem incapacitas.

Quam etiam sententiam tenet Ioannes Vincencius relectione de gratia Christi, capit. 5. artic. 1. circa finem. Supponendo ergo ex sententia probabiliori in materia de merito, hos actus naturales non esse in nobis meritorios præmij supernaturalis, eo quod sint diversi ordinis; idem videtur dicendum de actibus naturalibus Christi, qui licet ratione dignitatis personae habeant multo maiorem valorem ad præmium naturale; non tamen ad præmium supernaturale; dignitas enim personae eleuat valorem operis iuxta ipsius capacitatem: operis naturalis ad præmium maius naturale; operis vero supernaturalis ad præmium maius supernaturale. In nostra tamen sententia facile dici potest de facto nullum fuisse actum honestum in Christo honestate formali, qui esset merò naturalis, quia ut diximus supra disputat. 20. sectione 1. omnis voluntas honesta Christi oriebatur etiam ex cognitione scientiae infusae, quam habebat de bonitate, & honestate obiecti; atque ideo licet oriretur partialiter ex cognitione naturali; erat tamen supernaturalis, & consequenter formaliter meritoria, & non solum denominatiue.

SECTIO II.

Quid Christus sibi meruerit?

Suppono primò, non meruisse vnionem hypostaticam, ut ex Augustino probatum est supra disputat. 8. agendo de causa meritoria incarnationis.

Suppono secundò, meruisse gloriam corporis, exaltationem sui nominis, & alia huiusmodi, ut cum communi Theologorum contra Caluinum docent Suarez, & Vasquez in præsentia, & colligitur ex Scriptura Luc. 24. Nonne oportuit, pati Christum, & ita intrare in gloriam suam? Ad Philip. 2. Factus obediens usque ad mortem, propter quod & Deus exaltauit illum, & dedit illi nomen super omne nomen, &c. ad Hebr. 2. Vidimus Iesum propter passionem mortis gloria, & honore coronatum, & alibi sæpè.

Suppono tertio, potuisse etiam diuinitus res ita disponi, ut Christus per sua opera mereretur beatitudinem essentialem ipsius animæ.

Card. de Lugo de Incarnat.

ma; saltem si à principio ea caruisset, propterea de facto potuisset carere, si Deus vellet: non enim est maior repugnantia circa meritum gloriæ animæ, quam circa meritum gloriæ corporis.

His suppositis dubitatur primò, an Christus meruerit etiam de facto visionem beatam?

Affirmant Antisiodorensis, & alij, apud Suarez in præsentia disputat. 40. sect. 2. Cui etiam hæc sententia videtur probabilis, quia nulla apparet repugnantia in eo quod meruerit visionem: neque enim repugnat ex eo, quod visio sit debita ratione vnionis; quia bene potuit eadem res dari duplici titulo, scilicet ex debito connaturalitatis, & ut præmium meritorum; sicut de facto gloria corporis data est Christo utroque titulo. Neque item repugnat, ex eo quod visio data fuerit in primo instanti, quia bene potuit in illo primo instanti meritum præcedere pro aliquo priori naturæ, & in signo posteriori dari præmium; sicut de facto augmentum gratiæ, quod datur iustis intuitu bonorum operum, datur in eodem instanti, quo fiunt ipsa opera; ergo ex nullo capite repugnat, Christum meruisse suam visionem: ergo verisimile est, meruisse eam de facto, quia melius est habere eam ex meritis, quam sine meritis si fieri potuit.

Contraria sententia est communis, & verior, quam docet S. Thomas in præsentia, quæst. 19. artic. 3. & cum eo reliqui Theologi, quos vide apud Suarez ubi supra, & Vasquez disputat. 78. cap. 2. qui etiam referunt plures rationes parum efficaces, quibus hæc sententia solet probari, quibus omis, una restat via probabilis ad probationem huius communis sententiæ. Quia nimirum supposita vnione hypostatica, non potuit dari eiusmodi meritum saltem sine nouo miraculo, quod sine peculiari ratione, aut reuelatione non est credendum; Deus enim semper præsumitur operari iuxta rerum naturas. Natura autem vnionis hypostaticæ hæc est, ut petat sibi quasi passiones connaturaliter debitas, gratiam habitualement, habitus infusos, & visionem beatam, hæc enim omnia debentur ex natura rei humanitati à Verbo assumptæ; ergo hæc omnia data fuerunt Christo independententer ab eius meritis. Probatur consequentia, quia ideo vnio hypostatica data fuit humanitati antecedenter ad merita, quia licet de potentia absoluta potuerit operatio præcedere subsistentiam, sed tamen ex natura rei id fieri non poterat: similiter autem quilibet actus supernaturalis supponebat ex natura rei habitum infusum, & quilibet habitus infusus supponebat gratiam; ergo ex natura rei gratia, & habitus infusi non potuerunt dari Christo propter merita. Vide quæ diximus disputat. 8. sect. 1. ubi ex eo probauimus, Christum non meruisse vnionem hypostaticam de facto, quia nimirum ex natura rei humanitas exigit subsistentiam independentem ab operatione, & per consequens independentem ab operatione debuit eam accipere, sicut temperamentum, & alias passiones: ubi etiam dixi, non ob stare, quod habitus gratiæ de facto detur in iustificatione, dependentem ab operatione, licet ex

M m 3 natura

Difficultas prima. Enodatur. Antisiod.

S. Thom. Vasquez.

natura rei operatio deberet dependere ab habitu; quia nimirum ante infusionem gratiae non datur aliquid in peccatore, quod exigit gratiae infusionem, & cui debeatur gratia: ideo Deus non infundendo gratiam non videtur negare debitum aliquid naturale: at verò existente humanitate, iam debetur illi subsistentia aliqua independentem ab omni operatione. Sic etiam existente vnione hypostatica, iam debentur illi gratia, & habitus infusi independentem ab omni operatione, & per consequens, sicut de facto subsistentia non fuit ex meritis humanitatis, ita neque gratia, vel habitus infusi fuerunt de facto ex meritis Christi. Quae ratio applicari etiam potest ad lumen gloriae, & visionem beatam, quae pariter debentur vnioni hypostaticae, & per consequens debuerunt dari independentem ab omni alia operatione; sicut aliae passiones, & proprietates naturales datae sunt Christo independentem ab eius operatione.

11 Ratio autem à priori fundatur in ipsa natura meriti, quod licet de potentia absoluta possit à Deo acceptari pro aliquo premio aliunde debito; sed tamen ex natura rei meritum videtur exigere premium, quod aliàs non supponatur debitum: semper enim meritum exigit premium, quod cedat in maius commodum, & emolumentum merentis; magis autem cedit in eius emolumentum, si detur nouum premium, ultra ea, quae iam sunt debita, quam si aliquid ex debitis detur nouo titulo. Alioquin homo iustus, cui ratione suorum meritorum praecedentium debetur gloria ut quatuor, si eliciat opus aliud meritorium, praemiaretur condignè, dando ei eandem gloriam ut quatuor nouo titulo, quod quidem videtur durissimum; quia hoc opus posterius condignè exigit nouum gradum gloriae supra eos, qui iam debentur. Similiter ergo exigit premium diuersum ab iis, quae iam debentur praemiati ut passiones, & proprietates; ergo eo ipso, quod aliquid mihi iam debeatur siue ut premium, siue ut passio, vel proprietas, &c. iam non potest ex natura rei cadere sub aliud meritum meum, sed debet dari independentem ab omni mea operatione; ergo Christus ex natura rei non potuit mereri gratiam, habitus, visionem beatam, &c. quia haec omnia iam supponebantur debita tanquam passiones, & proprietates consequutae ad vnionem hypostaticam.

12 Dices, gloria corporis debetur Christo ratione vnionis, & ratione beatitudinis suae animae; & tamen de facto datur etiam propter merita; ergo visio beata, licet fuerit debita ratione vnionis, potuit tamen de facto dari propter merita.

Excluditur. Respondeo negando consequentiam, quia licet gloria corporis deberetur ex natura rei ratione vnionis; ceterum de facto Deus, volente ipso Christo, non attendit ad eum titulum, nec de facto dedit illam ratione illius debiti, exigentiae connaturalis, ut ex Cyrillo probat Vázquez *1. part. disputat. 89. num. 109. & sequenti*, sed praecise propter merita; alioquin non daturus saltem ex vi praesentis decreti. At verò gloriam animae, & cetera alia dona nemo dixit, data non fuisse ex debito connaturalitatis ratione vnionis: nec est aliquid funda-

mentum ad hoc asserendum; ergo non potuit ex natura rei pendere collatio horum donorum à meritis ipsius Christi.

13 Vergebis, quia gloria corporis saltem debebatur iam ex primo merito Christi, & tamen data fuit etiam propter alia merita posteriora; ergo potest aliquis iterum mereri id, quod iam alio titulo sibi debebatur.

14 Respondeo eodem modo, licet singula merita Christi de se haberent valorem sufficientem, & superabundantem ad merendam illam gloriam; de facto tamen consentiente ipso Christo, noluisse Deum acceptare singula merita pro illo premio, sed omnia simul per modum vnus meriti adaequate, atque ideo per primum meritum nondum debita erat illa gloria corporis, & per consequens poterat adhuc Christus eam mereri de condigno per alia merita sequentia.

15 Sed contra obiici adhuc possunt alia exempla, in quibus videtur aliquis mereri iterum de condigno id, quod iam prius omnino meruerat, ita ut accipiat illud idem propter plures titulos. Nam in primis Beatus, qui habet dotes gloriae corporis, scilicet impassibilitatem, agilitatem, &c. habet illas in premium suorum meritorum & licet per priora merita meruerit illas adaequate, & condignè, ita ut absque aliis meritis datae fuissent, adhuc meruit illas per alia merita subsequenter; non enim datur de facto propter sola priora merita absque ullo respectu ad posteriora, sed propter omnia ipsius merita. Secundò damnatus habet in inferno oblationem, quae quidem est poena praecedentium peccatorum; & quidem licet per primum peccatum mortale eam condignè meruerit, adhuc meruit eandem per posteriora peccata, & nunc haec poena infligitur propter illa omnia peccata. Tertio potest adhiberi exemplum clarius in poena damni, quam patitur idem damnatus; haec enim tota debetur propter primum peccatum mortale, ut constat; & tamen per peccata posteriora meruit peccator iterum eandem poenam, nec enim dici potest, illam poenam de facto correspondere solum primo peccato, & non aliis; ergo fatendum est, quod idem premium etiam possit dari propter secundum meritum, licet iam deberetur propter primum: eadem enim est ratio de premio, & de supplicio, nam si premium debet asferre aliquid boni ultra id, quod iam habebat praemiandus; sic poena debet asferre aliquid mali ultra id, quod iam habebat puniendus.

16 Ad haec exempla responderi potest. Ad primum dicimus, illas dotes gloriae, impassibilitatem agilitatem, &c. non tam esse premium immediatum, quam mediatum, hoc est, proprietates, vel quasi passiones consequutas ad premium immediatum, quod est gloria animae, & hoc quidem premium non correspondet idem prioribus, & posterioribus meritis, ut constat, sed diuersum, nempe diuersus gradus gloriae, aut visionis beatae: in quo premio immediato seruari debet illa regula, quod scilicet detur pro premio aliquid bonum ultra id, quod iam habebat praemiandus. Proprietates autem illae, quae postea oriuntur, non possunt multi

multiplicari, quia non potest Beatus habere duplicem impassibilitatem, aut subtilitatem, & ideo non mirum, si eadem dotes correfpondeant ut premium mediatur utrique meritis, quia hoc non est aliud, quam oriri ex duplici premio diuerso, quod fuit premium immediatum utriusque meriti.

Ad secundum exemplum fatemur, eandem esse rationem quoad hoc in poena, & in premio; atque adeo sicut secundum meritum exigit nouam premium diuersum ab eo, quod iam debetur, propter meritum praecedens; sic secundum peccatum exigere nouam poenam diuersam ab ea, quae iam debetur, propter peccatum praecedens: nam si hoc non esset, posset puniri condigne mille peccata mortalia, posita solum poena lenius, quae respondebat primo peccato, si tamen illa eadem poena reddatur pluribus titulis; quod quidem ex se apparet valde absurdum, cum aequalitas iustitiae punitivae exigat, quod maiori, & grauiori poena puniatur qui milles peccauit, quam qui semel.

Hoc ergo supposito, dico, illam poenam oblationis, quae adducitur in exemplum, non esse poenam immediatam, sed mediatam; ortam etiam quasi proprietatem, & passionem debitam tormentis aeternis; quilibet enim gradus tormenti aeterni affert secum illam impotentiam conuersionis, quia alioquin non esset aeternum tormentum. Possumus etiam addere, oblationem etiam, in rigore loquendo, non esse omnino aequalem in omnibus damnatis; cum enim illa includat odium Dei, ex quo prorumpunt in offensam continuum illius; hoc autem odium non fit aequale in omnibus: maius enim odium habet Dei ille, qui atrociora tormenta experitur à Deo sibi inflicta, quam qui minus atrocia; consequens est, ut in ipsa etiam oblatione, & affectu peccandi sint gradus diuersi iuxta inaequalitatem damnationis, & poenae; licet omnes sint simpliciter oblationati.

Ad tertium exemplum de poena damni admittimus, illam esse aequalem in omnibus damnatis, si sermo sit de mera priuatione gloriae secundum se; fatemur etiam, prouenire ex omnibus, & singulis peccatis; caterum illa non est ex eo genere poenarum, de quibus in praesenti loquimur. Pro quo sciendum est, poenas in primis alias esse, quae post delictum praenitium infliguntur à Superiore, & decernuntur per sententiam, & de his loquimur in praesenti, dum dicimus, poenam, quae hoc modo decernitur, debere esse aliquod malum diuersum, ultra ea, quae iam aliunde patiebatur delinquens. Aliae vero sunt poenae, quae absque villo iudicis decreto, aut sententia sequuntur tamquam effectus necessarij ex ipso delicto: & talis est carentia gratiae habitualis, quae necessariò sequitur ex peccato, ita ut etiam si per impossibile Deus ignoraret peccatum; ipsum tamen peccatum de se expelleret propria efficacia gratiam, sicut actus odij expellit actum amoris propter repugnantiam formalem quam habent inter se, & de hoc genere poenarum non procedit regula supra tradita: propter multa enim, & diuersa peccata homo caretet gratia habituali, cum omnia illa

habeant repugnantiam cum gratia. Ratio autem differentiae inter utrumque genus poenae est clara, quia illa, quae sequitur necessariò tamquam effectus ex peccato, non oritur ex motiuo iustitiae, sed ex necessaria connexionem, quam determinatè habet cum peccato: illa autem, quae oritur ex decreto, & determinatione iudicis, oritur ex motiuo iustitiae, & per consequens debet talis esse, quae sit utilis ad finem iustitiae, nempe ad deterrendos homines à peccatis; ad hunc autem finem debet esse noua, & diuersa poena pro singulis peccatis; parum enim deterrentur homines à secundo, vel tertio peccato committendo post primum, si sciunt, non fore infligendam nouam poenam pro secundo, & tertio, sed eandem diuersis titulis. Debet ergo iustitia statuere nouam poenam diuersam pro diuersis peccatis. Carentia autem gratiae non pendet, ut dixi, ex motiuo iustitiae, sed oritur necessariò à quocumque peccato, & per consequens carentia etiam gloriae, quae oritur ex carentia gratiae, est poena peccati consequuta per modum effectus necessarij, quare potest eadem sine inconuenienti correfpondere diuersis peccatis.

Dices, licet peccatum actuale, quando fit, expellat necessariò gratiam, postea tamen, quod non restituatur illa gratia, non fit nisi interueniente voluntate libera Dei, qui propter peccatum praeteritum, & in poenam illius vult non restituere gratiam peccatori; quare in tempore sequenti illa carentia gratiae videtur iam esse ex illo genere poenarum, quae requirunt decretum iudicis, & procedunt ex motiuo iustitiae: & tamen eadem carentia gratiae correfpondet primo, & secundo peccato, ac aliis omnibus, ergo regula illa non est vniuersaliter vera.

Respondetur in primis, negationem illam restitutionis gratiae tempore sequenti magis pertinere ad rationem culpae, quam poenae; nam culpa habitualis in ratione habitualis, (ut videmus suo loco) addit supra peccatum praeteritum negationem gratiae, & omnis alterius condonationis diuinæ; quare ipsamet carentia gratiae includitur ex parte in culpa habituali ut habituali. Non ergo procedit, in rigore loquendo, ex motiuo iustitiae punitivae: nam pro illo priori naturae Deus est indifferens adhuc, ut in hoc instanti remittat peccatum praeteritum, & restituat gratiam, vel non restituat; ergo pro illo priori adhuc non intelligitur homo positivè peccator, cum sit indifferens, ut sit in hoc instanti peccator, vel iustus; ergo pro illo priori non intelligitur adhuc homo dignus positivè poena, cum adhuc sit indifferens ut remittatur ei culpa, & poena, & per consequens, ut non sit dignus poena; ergo Deus non habet pro illo priori motiuum proprium, & positivum, ex vi cuius possit propter dignitatem hominis, & ex zelo iustitiae punire illum per carentiam gratiae; nam per ipsammet carentiam gratiae continuatam redditur homo odibilis, & dignus aliis poenis.

Sed quidquid sit de hoc, certum est, carentiam gratiae non esse poenam eiusdem rationis, sicut est poena, sensus; aliae enim sunt poenae ortae ex dignitate delinquentis, qui ideo

M m 4 puni

18
Effugium.

19
Pracluditur.

punitur, quia dignus est qui puniatur; alie vero sunt pœnæ ortæ non tam ex dignitate, quam ex indignitate delinquentis, qui ideo patitur illam pœnam, non tam, quia dignus est illo malo, quam quia indignus est bono, quo priuatur; per delictum enim redditur subiectum ineptum, & quasi incapax ex se ad illud donum recipiendum, quatenus ponitur titulus nouus auertens ab amore, & à beneficentia erga illum hominem. Sic etiam in humanis, si aliquis, qui apud Regem plurimum gratia valebat, grauiter delinquat, amittit Regiam gratiam, & incurrit alias etiam positiuas pœnas. Carentiam tamen regie gratiæ incurrit, quatenus se indignum fecit regia amicitia, & beneuolentia. Cæteras pœnas, quatenus positiuæ sit dignus illis ad correctionem suam, & ad aliorum exemplum. Hinc est, quod si pluries delinquat, fit pluries indignus pluribus titulis regia amicitia, alie autem pœnæ multiplicentur iuxta multitudinem delictorum. Sic peccator patitur carentiam gratiæ, quam consequitur pœna damni, & patitur pœnam sensus: hanc quia dignus est, qui puniatur, & eo grauiorem, quod pluribus peccatis eam meruit; illam verò, quia indignum se reddit dono gratiæ, & impedimentum appositum amori, & beneuolentiæ Dei, reddendo se odibilem. Quare non repugnat, eandem carentiam gratiæ correspondere pluribus peccatis, quia omnia illa, & singula reddunt hominem odibilem, & impediunt sufficienter amorem, & beneuolentiam Dei, erga illum. Nostri ergo doctrina non procedit in hoc genere pœnæ, quia hæc pœna potest bene eadem prouenire ex pluribus delictis, eo quod non tam requirat sententiam, & decretum iudicis statuentis aliquam pœnam, quam inamabilitatem quandam positiuam, (vt ita dicam) ipsius delinquentis, qui se indignum reddit illo beneficio, & positiuè inamabilem; non repugnat autem, aliquem pluribus titulis reddi inamabilem, & indignum aliquo dono. Loquimur itaque solum de illo alio genere pœnæ, quod non prouenit ex indignitate, sed ex dignitate, qua delinquens non solum non est aptus beneficiis, sed exigit affici aliquo malo superaddito iuxta quantitatem, & grauitatem culpæ, & hanc dicimus, debere esse pœnam diuersam pro secundo peccato; sicut etiam præmium diuersum pro secundo opere bono, nec sufficere, quod detur idem præmium propter diuersos titulos.

20

Soluitur difficultas secunda, an Christus meruerit de facto continuationem suæ beatitudinis, & suæ gratiæ habitualis? P. Suarez supra disputat. 10. session. 4. §. hæc responsio, affirmat, de conseruatione vnionis hypostaticæ, & per consequens videtur idem implicite concedere de conseruatione visionis beatæ, quia hæc omnia licet alioquin essent debita, potuerunt tamen conferri ex alio titulo ratione meriti præcedentis. Communis tamen sententia negat, meruisse continuationem beatitudinis, & vnionis, & probatur ex dictis, quia hæc continuatio erat debita primæ collationi vnionis, & beatitudinis; ergo

go sicut Christus non meruit proprietates naturales debitas connaturaliter suæ naturæ; ita nec dona supernaturalia connaturaliter debita. Confirmatur ex doctrina Patrum, qui in vniuersum negant, Christum fuisse sanctificatum per sua opera. Ita Dionysius Alexander & Basilus adducti à Vasquez supra disputat. 41. cap. 3. qui planè affirmant, Christum nec labore, neque exercitatione fuisse sanctum, sed natura: si autem Christus suis operibus meruisset conseruationem vnionis, vel gratiæ habitualis, verè dici posset, Christum exercitatione, & labore habuisse sanctitatem, quam habuit toto tempore vite, præterquam in primo instanti, sicut verè dicitur labore, & meritis comparasse beatitudinem corporis; quod tamen alienum omnino videtur à modo loquendi horum Patrum.

Hæc sententia regulariter loquendo vera videtur propter rationem positam: excipiendi tamen sunt casus illi speciales, in quibus fuerit specialis ratio, prout supra disputat. 22. sess. 2. vidimus, esse fortasse specialem rationem ad dicendum, quod per actus tristitiæ meruerit saltem partialiter Christus continuationem suæ beatitudinis pro eo instanti; regulariter tamen regula assignata videtur ex natura rei procedere, & obseruari debere, vbi non est ratio specialis propter quam Deus eum ordinem mutasse dicatur.

Obiici potest S. Thomas infra quest. 34. artic. 3. in corpore, vbi significat, Christum fuisse sanctificatum ex propria dispositione. Ceterum ipse S. Doctor in præsentia artic. 3. longe aliter sentit, indicat enim, nullo modo potuisse Christum mereri gloriam animæ, nisi illa aliquando caruisset. Quidam ergo dicunt, S. Thomam in illo loco questionis 34. loquutum fuisse de mera dispositione, quæ licet antecederet, non esset meritoria. Alij, & fortè melius sentiunt, S. Thomam loquutum de dispositione non antecedenti, sed consequenti; & ideo non dixisse, sanctificatum fuisse Christum ex propria dispositione, sed sanctificatum fuisse secundum proprium actum; hoc est, accepisse sanctitatem non otiosam vt pueros, sed operantem in ipso primo instanti, quo fuit sanctificatus.

Tertiò dubitatur de gloria corporis: de qua certissimum est, fuisse datam Christo propter merita, vt constat ex locis Scripturæ supra adductis, & ex communi consensu Patrum, quos affert Suarez in præsentia disputat. 40. session. 3. vbi docet, non posse hanc veritatem sine temeritate negari. Vnde etiam inferitur, Christum meruisse resurrectionem suam, exaltationem sui nominis, &c. iuxta illud Apocal. 5. Dignus est agnus, qui occisus est, accipere diuinatatem, id est, quia occisus est, meruit agnosci, & honorari, tamquam verus Deus, meruit etiam sceptrum, & dominium in vniuersum orbem, & alia huiusmodi, de quibus videantur Suarez, & Vasquez.

Vltimò aduertendum est, licet Christus non meruerit visionem beatam, vel gratiam habitualem, etiam quoad continuationem; sed tamè meruisse anticipationem horum omnium. nam sicut

in dicta disputat. 8. diximus, Christum meruisse per opera postea exhibita nasci ex Virgine, & per consequens meruisse anticipationem Incarnationis, quoad illos annos, vel dies intermedios; sic etiam dicendum videtur, meruisse per opera sequentia conceptum fuisse ex Virgine Maria tali tempore, & per consequens, habere gratiam, vel visionem beatam ex illo tempore, & consequenter meruisse non visionem, vel gratiam simpliciter, sed anticipationem visionis, & gratiae; in quo nullam apparet inconueniens, ut in praedicto loco latè explicatum est.

SECTIO III.

De his, quae Christus alijs meruit.

14 **S**uppono, meruisse Christum nobis remissionem peccatorum; gratiam sanctificationem, & omnia dona, quae inde consequuntur; in quo nulla est controuersia; suppono etiam, meruisse nobis dispositiones illas, quibus ad gratiam iustificationis disponimur, de quibus licet aliqui dubitauerint; sed iam est concors Theologorum sententia, haec omnia dari per Christum, quod ex Scriptura, Conciliis, & Patribus manifestè colligitur. Videatur Suarez in praesenti disputat. 41. sect. 2. & Vasquez disputat. 77. qui latè, & eruditè hoc dogma confirmant. Suppono item, meruisse Christum non solum auxilia efficaciam, quae dantur ad haec omnia, sed etiam auxilia sufficientia, & ea etiam, quae dantur ad vitandum peccatum, saltem quando ex propriis viribus non poterat vitari; haec enim omnia sunt ex gratia per Christum; de quo dixi in materia de Gratia, ubi est proprius locus.

Difficultas prima est, an etiam Angelis meruerit Christum gratiam, & sanctitatem, quam habuerunt, vel donum perseverantiae, & praeservationem à peccato.

Affirmat Suarez cum alijs in praesenti disputat. 42. ubi multa profert Scripturæ, & Patrum testimonia pro sua opinione.

15 Communis tamen sententia negat, meruisse Christum Angelis, nisi aliquas illustrationes, & alia dona accidentalialia, gaudium item de reparatione suarum sedium per redemptionem hominum, & his similia. Hanc docent communiter ferè omnes Theologi, quos refert, & sequitur Vasquez suprà disputat. 49. per totam. ubi pro hac parte adducit, & ponderat plura testimonia Scripturæ, & Patrum; sufficiat Bernardus sermone in feria 4. hebdomadae sanctae, in haec verba: Passio Domini data est homini, quia alteri dari non potuit: numquid Angelo? sed ille non indiguit: numquid diabolo? sed ille non resurgit, &c. Ratione item probatur ex his, quae diximus suprà disputat. 7. ubi ex communi sententia videmus. Christum ita venisse in remedium peccati, ut homine non peccante, non venisset ex vi praesentis decreti: ex hoc autem fit, decretum Incarnationis supponere praevisionem peccati; ergo ante praevisionem peccati non fuerunt praevisa merita Christi, quorum intuitu posset tunc dari aliqua gratia vel gloria: sed ante praevisionem peccati Adæ da-

ta fuit gratia Angelis, ex vi cuius alij perseverarunt, alij non perseverarunt, sed ceciderunt, & post suum lapsum fuerunt causa homini, ut laberetur; ergo gratia illa data Angelis fuit omnino independens à meritis Christi, qui pro illo signo nondum fuerat decretus, nec videbatur absolute futurus. Mitto alias rationes, quas congerit Vasquez, quia non sunt adeò efficaces.

Obicit Suarez pro se plura loca Patrum, quae facillè explicat Vasquez: nam Patres solum dicunt, Angelos fuisse iustificatos per filium Dei, per Christum, per Verbum; hoc autem non debet intelligi de Christo ut homine, sed de Christo, ut Deo, ut sic enim auctor est omnis gratiae, & sanctitatis, quam homines, vel etiam Angeli adepti sunt. In quo sensu Bernardus sermone 1. de circumfione, dicit: Idem quippe, & Angeli saluator, & hominis. Sed hominis ab Incarnatione, Angeli ab initio creature: ubi satis ostendit, Angelos non receperisse salutem à Christo, ut homine, sed ut Deo. Vnius Gregorij verba videntur difficilia. reg. 1. cap. secundus, super illa verba, neque enim est alius extra re. Subauditur sanctus, (inquit Gregorius) extra eum sanctus aliquis esset, si absque dono virginis sanctificationis spiritum habere potuisset. Sed quis hoc asserere audeat de hominibus, quod de Angelis nequaquam constat. Et postea subiungit: Si ergo Angeli sanctificati creduntur in Filio, multo magis de hominibus creditur, quia extra eum sanctificationis gratiam invenire non possunt. Hæc Gregorius, quæ Vasquez facillè explicat de filio Dei, ut Deo, à quo Angeli etiam acceperunt suam sanctitatem. Sed obicit Suarez verba proximè sequentia eiusdem Gregorij, qui de Christo etiam ut homine videtur loqui, sic enim concludit: Et quia unigenitus Dei Deus est; extra eum non est aliquis, quia nemo electorum nisi in ipso est. Quod sic refertur ad diuinitatem eius, ut nequaquam intellectum humanitatis eius euacuet. Respondet Vasquez in his verbis, iam esse sermonem de solis hominibus electis. Fortasse dici etiam potest, solum exigere Gregorium ibi in electis intellectum humanitatis, hoc est, fidem aliquam Incarnationis, hanc enim reddit rationem: Quia iustus (inquit) esse non potest, qui fidem non habet diuinae Incarnationis. Alia testimonia, & rationes leuiore bene dissoluit Vasquez, nec multa indigent solutione.

Cum hac communi sententia ego libenter consentio, quod attinet ad primam Angelorum sanctificationem propter fundamenta adducta. Non est tamen ita facillè, quod non possit tribui meritis Christi donum perseverantiae, quam boni Angeli acceperunt: de hoc enim non procedit ratio suprà adducta. Quia videtur, potuisse Deum velle independenter à Christo futuro dare omnibus Angelis prima auxilia, quibus se disposuerunt ad primam gratiam habitalem accipiendam: postea verò in secundo instanti posito præcepto illo, contra quod peccauerunt, & viso iam peccato Luciferi; eaque occasione præviso iam peccato Adæ, potuit tunc Deus velle aduentum Christi reparatoris, atque ex meritis eiusdem Christi iam prævisi potuit tunc velle alijs Angelis bonis qui nondum